

γασία του Ε. Κ. Α. *ἀπάντησιν δὲν ὑπάρχει*. Τὸ ἔργον τοῦ κ. Θ. ξεφεύγει σὰ χέλι πότε σὲ καταφύγια ἀστικά πότε σὲ λιμέρια ψευτοσοσιαλιστικά, ἀνάλογα μ' ἄποια περίστασις τοῦ παρουσιάζει τὴν περισσώτερη σκέπη γιὰ νὰ κρύψῃ τὸ λαθραῖον σκοπὸν τοῦ : τῆς Δημοκρατίας. Κάποτε ἐδήλωσε πὺς τὰ φιλεργατικά του ὄρια φθάνουν ὡς τὸ Σοσιαλισμὸν τοῦ Κράτους πρὸς τὸν θεωρεῖ «καρῶφμα πάσης εὐγενοῦς προσπάθειας ἐκ μέρους ἀτόμων καὶ ομάδων ὑπὲρ τῶν λαϊκῶν τάξεων (Παναθήναια 1909 ἀριθ. 210 σελ. 164). Σήμερα στὴν Ἑλλάδα. Ἀληθινὸς Σοσιαλισμὸς τοῦ Κράτους δὲν ὑπάρχει. (ἀκολουθεῖ)

N. ΓΙΑΝΝΙΟΣ

ΧΥΝΟΠΩΡΟ

Τὸ θάνατον ἦσθεσ νὰ θυμίσῃς πάλι,
μὲ τὴν χλωμὴν τὴν ὄψη τὴν θλιμένην,
τὴν κρύα πνοὴν τὰ ῥόδα πού μαραΐνει,
Χυνόπωρο, πού ἀνάγια κλαῖς κι' ἀγάλι.
Κι' ἀκόμα ἀχνοσβυσμένα ὅλα τὰ κάλλη
τῆς φύσης δείχνοντας πού ἀργοπεθαίνει,
τὰ γερατιὰ θυμίζεις, κουρασμένη
σὺν ἡ καρδιὰ σὰ στήθια σιγοπάλλει.
"Ὅσο μποροῦνε οἱ ἄλλοι ἄς σ' ἀνυμνοῦνε...
Μὰ ἐγὼ τὸ φῶς, τὸν ἥλιον, ποῖν λατρεύω,
ἔμω τὰ χεῖλη μου δὲ θὰ σοῦ ποῦνε.
Καὶ νᾶδιναν οἱ Θεοὶ τὰ ὅσα γυρεύω :
"Αὐτον ἥλιον, ἀγέραςτην νὰ μείνω
κι' αἰώνια τὴ ζωὴν σὰ φῶς νὰ πίνω !

MARIA ZAMIA

Π. Σ. ΞΕΛΤΑ. — Τὸ μυστικὸν γιὰ ν' ἀναθερέμε καλὰ τὴν παιδικὴν ψυχὴν, δὲν εἶναι οὔτε στὴν τιμωρία τὴν ἀδιάκοπην, ὅσο δίκαιη καὶ ἐν εἶναι, οὔτε στὴν ἀτιμωρία πού εἶναι ἀκόμα χειρότερη· ἀλλὰ βρίσκεται στὴν ἐξήγησιν πού θὰ δώσομε τοῦ παιδιοῦ μας, στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον θὰ τοῦ δείξομε τὸ σφάλμα του, σὸ ἠθικὸ μάθημα πού θὰ βγάλλει ἀπ' αὐτό, καὶ προπίντων σὸ μάθημα πού θὰ βγάλλει ἀπὸ τὴς καθημερινῆς πράξεως καὶ ὁμιλίης τῶν γονέων του. Τὸ παιδί πού ζήσει σὲ τίμια ἀτμοσφαῖρα δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ γίνῃ καὶ αὐτὸ τίμιον· ἡ ἀδιάκοπη γυμναστικὴ τῆς ψυχῆς του θὰ σχηματίζει δυνατό χαρακτῆρα. Φτάνει ὅμως νὰ μὴ περιορίζονται σὲ λόγια οἱ συμβουλῆς τῶν γονέων, παρὰ νὰ τὴς βλέπει τὸ παιδί ἐμπράκτως στὴν καθημερινὴν τοῦ ζωὴν.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ,

ὅσοι δὲ μᾶς στείλανε ἀκόμα τὴ συνδρομὴν τοῦ 1914, νὰ μᾶς τὴ στείλουνε ἴσαμε τέλος τοῦ Ὀκτώβρη, ἀλλιῶτα θὰ ἀναγκαστοῦμε νὰν τοὺς εἰδοποιήσομε μὲ τὸ φύλλον. Τὰ ἴδια καὶ γιὰ ὅσους μᾶς καθυστεροῦνε συνδρομῆς τοῦ 1913, 1912, 1911 κτλ.

ΓΙΑ ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΟΡΘΩΘΕΙ

Πειραιᾶς 7)10 1914.

Ἀγαπητὴ Κύριε,

Θαρρῶ πὺς μ' ἀδικαίει ὁ ἐπιστολογράφος τοῦ περασμένου σας φύλλου. Ἄν δὲ σκιαχτήκα νὰ ξεσπαθώσω γιὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Δημοτικισμοῦ, στίς πρὸ κρίσιμες στιγμῆς τῆς, μιλώντας ὄξω ἀπ' τὰ δόντια σ' ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ, καὶ βλέποντας τὸν κ. Πατσουράκι νὰ γυρεύῃ «τὴν κεφαλὴν μου ἐπὶ πίνακι» ἀπ' τὸ βῆμα τῆς Βουλῆς, τὸν κ. Κουλουμβάκη νὰ ζητήῃ τὴν καθάρσιν μου, τὸ «Μέλλον» νὰ μὲ περνᾷ στερεότυπα σὸ μῦρον τοῦ πίνακα, μάζῃ μὲ τοὺς ἄλλους ἀφωρεσμένους, πολὺ λιγώτερον βέβαια θὰ σκιαζόμουναν ν' ἀναφέρω τυπικὰ καὶ ξερὰ τὸ ὄνομα τοῦ «Νουμά» σ' ἕνα μου χρονολόγημα, ἀφοῦ ἐδῶ καὶ λίγο καιρὸ ἀκόμα, γράφοντας γιὰ τοὺς νέους, στὴν ἴδια ἐφημερίδα, τὸ ἀνάφερα, δίχως νὰ φαντάζομαι, μὲ τοῦτο, πὺς σὰς ἔκανα καμμιὰ ἐξαιρετικὴν δούλεψιν.

Θὰ ἦτανε ἀστεῖον καὶ ν' ἀπολογηθῶ ! Γιὰ τὸ ἀστεῖον όμως, ἴσα-ἴσα, θὰ τὸ κάνω...

Τὸ φύλλον τοῦ «Νουμά» ποῦ γράφει γιὰ τὰ ψηφιδωτὰ τοῦ Δαφνιοῦ καὶ ἔπου, ἔπως μαθαίνω, δημοσιεύτηκαν καὶ κάποιοι στίχοι τοῦ «Ρουί-Μπλάς», πού μὲ εἶχε παρακαλέσῃ ὁ κ. Μυράτ νὰ τοῦ μεταφράσω, ἔτυχε νὰ μὴν τὸ ἴδω, καὶ σὰς παρακκλῶ νὰ τὸ πιστέψετε. Τὸ βιβλιοπωλεῖον τοῦ σταθμοῦ τῆς Ὀμονοίας, ἔπου παίρνω τακτικὰ τὸν «Νουμά», ἔτυχε νὰ μὴν τὸν ἔχῃ τὴν ἡμέραν, πού τὸν ζήτησα, ἔπως ἔτυχε καὶ μὲ τὸ φύλλον πού εἶχε τὸ ποίημα τοῦ Παλαμά καὶ πού παράγγειλα μάλιστα νὰ μὲν τὸ βροῦνε. Αὐτὰ δὲ σὰς τὰ λέω γιὰ ἀπολογία μου βέβαια ! Σὰς τὰ λέω, μόνο καὶ μόνο, γιὰτὶ βλέπω πληγωμένη τὴν ἀγάπην μου γιὰ μιὰ ἰδέαν καὶ γιὰ τὸ τίμιον ἔργον τῆς ἰδέας αὐτῆς. Τὸ ῥόλον τοῦ Πέτρου δὲν τὸν ἐπαιξισπότες μου. Ἄν λοιπόν, γράφοντας γιὰ τὰ ψηφιδωτὰ τοῦ Δαφνιοῦ, ἀνάφερα μόνο τὴν «Νέα Ἑλλάδα», αὐτὸ ἦτανε πολὺ φυσικόν, ἀφοῦ ἐκεῖ πρωτοπῆρε τὸ μάτι μου τὴν εἰδησιν τῆς καταστρεφῆς τῆς, μιὰ εἰδησιν ἀπλή, πού δὲν ἦτανε καὶ λόγος νὰ ζητήσω τὴς πρῶτες πηγῆς τῆς.

Ἄν νομίζετε τώρα πὺς ἀδικήσα μ' αὐτὸ τὸ «Νουμά», λυποῦμαι πολὺ. Ἄν νομίζετε κ' ἐσεῖς, μὲ τὸν ἐπιστολογράφον σας, πὺς τὸ πρᾶγμα ἔχει τὴν σημασίαν πού τοῦ δίνει, ὕστερ' ἀπ' τὴν δήλωσίν μου τοῦτον, ἔχετε τὴν υποχρέωσιν, νὰ μ' ἀπαλλάξετε ἀπὸ τὸ βᾶρος τῆς κακομειρίας, πού μοῦ χάρισε ὁ ἐπιστολογράφος. Λεύτερη ἢ κριτικὴ σας, πού τὴν σέβουμαι, νὰ μὲ χτυπή. Λεύτερον ἀκόμα, καὶ τὸ πνεῦμα σας νὰ τροχίζεσθαι ἀπάνω μου, λεύτερη ἢ ἀντίληψίν σας νὰ μὴ μου ἀγνωρίζῃ τίποτε σὸν ἀγῶνα τοῦ Δημοτικισμοῦ. Τὸ ξέρετε πολὺ καλά, πὺς ποτὲ καὶ χολιασμένος ἀκόμα, δὲ δοκίμασα ἀντίποινα.

Δικαιώμά μου όμως ν' απαιτήσω κ' ἐγὼ ἀπὸ τὸ φύλλο, πού στήνει τὴν «Ἀλήθεια» κερῶνα του, μὴν ἀναγνώριση τιμιότητος καὶ εὐλικρίνειας στίς σχέσεις μου καὶ τῆ φιλολογικῆ μου ζωῆ.

Δικός σας
ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΚΑΠΟΙΟΥ ΦΤΩΧΟΥ

ΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΙΝΑ

Πείνα! πιστή μου ἐσὺ γυναίκα καὶ συντρόφισσα, Σ' εὐγνωμονῶ.

Ἐσὺ μονάχα συμπονεῖς τῇ φτώχεια μου καὶ εἶσαι καταδεχτικιά, δίχως ἀξιώσεις, δίχως ἀπαιτήσεις. Σοῦ φτάνει τὸ ξερὸ προχτεσινὸ ψωμάκι βουτηγμένο στὸ ἀπλὸ νερό. Δὲ θέλεις τίποτ' ἄλλο, ὡ ἐνάρετη καλόγρια-μάννα.

Ποτέ μου νὰ μὴ σ' ἀποχωριστῶ, πιστή καὶ πονετικιά προστάτρα τῆς φτωχῆς μου ἀρετῆς. Δίχως ἐσὲ θαρρῶ πὼς θὰ γενόμενον ἕνας φονιάς, ἕνας ληστής, ἕνας κακοῦργος γιὰτὶ θὰ στεροῦσα κάποιον ἑμοῦ μου ἀπὸ τὸ βίος του· θὰ γενόμενον ἕνας ἀναίσθητος, κ' ἀσυλλόγιστος, γιὰτὶ δὲ θὰ κοπιάζω, δὲ θὰ σκέφτομον· θὰ γενόμενον ἕνα χτύπος κ' ὄχι πιά ἄνθρωπος, μὲ νοῦ καὶ μὲ καρδιά, μ' ἀγάπη, μ' ἀγαθότη, μὲ καλωσύνη, μὲ συνείδηση. Ἡ ζωὴ θε. νὰ μὲ πλάνευε ἅμα ἐσὺ θὰ μ' ἀφηνεες, ἢ πόρνη ἢ ζωὴ, πού θέλει λοῦσσο καὶ θέλει καλοπέραση γιὰ νὰ σοῦ δίνη τῇ χορτασιά, τὸ γέλιο, τὸν ὕπνο, τὴν ξενουσισιά, τὴν ἀποχτήνωση.

Μαζύ σου νὰ πεθάνω, ἄγρια Πείνα, γιὰ νὰ ζήσω ἐλεύθερα κ' ἐνάρετα ὅσο θὰ νοιώθω. Μαζύ σου, καὶ μὲ σένα μόνο γιὰ παρηγοριά μου ταπεινὴ μὰ ἀλάθευτη καὶ αἰώνια, ὡ γλυκὸ-γλυκὸ ψωμάκι, πού σ' ἀποχτῶ μὲ τὸν ἰδρώτα μου καὶ μὲ τὴν ὑγείά μου καὶ ξέρω πὼς ἐσὺ ποτὲ δὲ θὰ μοῦ λείψης.

Ἐσὺ στὴ δυστυχιά μου τὴν παντοτεινὴν θὰ εἶσαι ἢ παντοτεινὴ μου ἐλπίδα. Ἐσὺ μοῦ φτάνεις. Μὲ τὴ μικρή σου τῆ βοήθεια δίνεις στὸ σῶμα μου ὅση δύναμη χρειάζεται γιὰ νὰ δουλεύω, καὶ στὸ νοῦ μου τὴν ὁρμὴ πού θέλουν τὰ φτερά του, γιὰ νὰ πετᾷ στὰ ψηλά, καὶ στὴν ψυχὴ μου τὸ κουράγιο νὰ μένη ἀκλόνητη, ἀφωσιωμένη στὴ λατρεία τῆς ἀγάπης τῆς.

Εἶσαι τόσο διακριτικὸ, πού δὲ ζητᾷς προσφάι γιὰ νὰ μὲ κρατᾷς στὴ ζωὴ μονάχος σου δουλεύεις μὲς στὴ σάρκα μου γιὰ νὰ μὲ θρέψης. Μὲ τὴ δουλεύτρα σου τιμιότητα ἀναπληρῶνεις τὰ πιδὸ πλοῦσια συμπόσια καὶ ταπεινῶνεις καὶ ξευτελίζεις τὴν κτηνωδία τοῦ ἀνθρώπου πού ἀφιερώνει τις πιδὸ πολλές του ἔννοιες, τοὺς πιδὸ μεγάλους κόπους του, τις πιδὸ δυνατές του σκέψεις γιὰ νὰ καλοζήση.

Ἐνάρετο ψωμάκι, πού τὸ στομάχι τῶν φτωχῶν ἔχεις

ἐσὺ ναὸ σου· ἐκεῖ στὴν καρδιά τῆς ζωῆς, ἐσὺ λατρεύεσαι· εἶσαι ἢ Πρόνοιά του, ἢ ψυχὴ του. Ἄν τὸ παρατήσης ἐσὺ ἄλλον προστάτη δὲν ἔχει πιά, τὸ ἄμοιρο τὸ στομάχι τοῦ φτωχοῦ.

Θὰ τὸ ἀρπάξῃ ὁ χάρος σὰ γεράκι, ἕνας χάρος ἀπὸνος, σκληρὸς, πού θὰ τ' ἀφήσῃ νὰ ξεψυχήσῃ λίγο-λίγο, ἔρημο, τυραννισμένο, μὲ πόνους καὶ μὲ βόγγους.

Γιὰτὶ κ' ὁ χάρος δὲν εἶναι σ' ὅλους ἕνας, δίκαιος. Κάνει κ' αὐτὸς χατίρια, ἀδικίες, καὶ παίρνει τὸν πλοῦσιο μονομιάς, ἀπάνω σ' ἕνα φαγεπῶτι, τὸν καλῆ-τοχο ἀπαλά, ξαπλωμένο ἀπάνω σ' ἕνα ὀμορφύνειρο. Καὶ τοῦ φτωχοῦ τοῦ δίνει ἕνα χτύπημα μὲ τὸν μπαλτά, μὲ μαχαιριά, μὲ κρῶστικα, τοῦ ἀφίνει μὲ λαβωματιά, ἕνα σημάδι καταδίκης καὶ φεύγει, καὶ παρατᾷ τὸν ἄμοιρο νὰ ρέψῃ λίγο-λίγο.

Φτωχὴ θραφὴ μου, μὲ κρατᾷς σὲ μὴ ζωὴ τέτοια λεπτὴ κ' ἀχνή, καὶ ντελικάτη. Ὅσο χρειάζεται γιὰ νὰ λυπᾶμαι, νὰ πθῶ, νὰ ἐλπίζω, νὰ πλάθω τὰ ἔμφο-φόνειρα· ὅσο μοῦ φτάνει γιὰ νὰ στοχάζωμαι, νὰ νοιώθω, ν' ἀγαπῶ.

Σὰν ἀπορὴ μάννα πού δὲν μπορεῖ νὰ δώσῃ στὸ παιδί της ροδομάγουλα, κορμάκι παχουλό, γέλιο στ' ἀχειλάκι του, τραγοῦδι στὴ φωνή του, δίνεις καὶ σὺ σὲ μένα τόση λιγοστή ζωὴ ὅσο πού νὰ ὑπάρχω· νὰ νοιώθω μόνο ἕνα πράμα: τὴν ἀγάπην· νὰ ἀκούω μόνο ἕναν ἦχο: τὴ λαλιά της· νὰ βγάζω μόνο μὴ φωνή, μὴ σιγανή κ' ἀδύνατη φωνή: τὸ δυναμά της· νὰ σέρνω τὸ κοντίλι μου γιὰ νὰ βγάζω μόνο ἀπ' τὴν καρδιά κ' ἀπ' τὴν ψυχὴ μου λίγα λόγια πρὸς ἐκείνην.

Κ' ἀποτραβήχτηκαν τὰ μάτια μου, καὶ στραγγίσαν τὰ χεῖλια μου, κ' ἡ ὄψις μου ξεράθη, σὰν τὸ ἄχερο πού δὲ βρίζει πιά στὴ γῆ, νεράκι γιὰ νὰ ζήσει.

Μὰ νᾶν' εὐλογημένη τοῦ σώματός μου ἢ στέρησι, σὰ δίνει στὴν ψυχὴ μου τόσο πλοῦτο, στὸ νοῦ μου τόση δύναμη. Ὅσο πιδὸ πολὺ πεινῶ, τόσο ἀγαπῶ καὶ πιδὸ ὠραία. Κάθε σταγόνα αἷμα πού στραγγίζει ἀπὸ τὸ σῶμα μου γίνετ' ἀχνός, λιβανωτός, καὶ πάει ἀπάνου στὸν αἰθέρα, ἐκεῖ ψηλά πού κάθεται ἢ λατρεία μου· ἢ ἀγάπη μου...

Σημείωση.— Αὐτὰ τὰ λόγια, ριγμένα σὲ κίτι παλιόχαρτα κίτρινασιμένα, βρεθήκαν σερρόπια ἀνίμεσα σὺ κουρέλια καὶ τὰ λίγα σκοροφαγομένα βιβλία ἑνὸς φτωχοῦ πού βρεθῆκε μὴ μῆρα πεθαμένος σ' ἕνα ὕψος κ' ἀνήλιαγο κατώγι. Τὰ μᾶξαιρα καὶ τὰ γμαγμια στὸ καθαρό. Μοὶ φάνηκε πὼς ἔπρεπε νὰ μείνουν.

ΕΥ. ΕΥ. ΤΡΑΤΙΑΔΗΣ

II. Σ. ΔΕΛΤΑ.— Τὰ μεγάλα ἔθνη εἶναι ἐκεῖνα πού ἔχουν καλὲς μητέρες.